

Bjarne Kielgast

Et kapitel blandt mange om Jens Lyn

Et uddrag fra

"Sørgmuntre Småstykker og sære Begivenheder
fra
Brande Egnen"

Bjarne Kielgast

Uddrag
af

"Sørgmuntre Småstykker og sære
Begivenheder fra Brande Egnen"

Et kapitel blandt mange om
Jens Lyn

En susende Vind i Træers Grene
en skyet Himmel med Regn og Rusk
den bøjer Eg og El og Ene
Bladløs er snart hver lille Busk.
Det er forbi for denne Gang
Efteraarsblæst fra Hav i Vest
er nu for Alvor alles Gæst.

Egernhuset 21. Oktober 1980.

Tekst og illustrationer
Bjarne Kielgast
Copyright 1980, 1982

Uddrag fra
"Sørgmuntre Småstykker og sæere
Begivenheder fra Brande Egnen"

Forlaget Ravnebanneret
Pdf udgivelser 2005

ISBN-10: 87-87854-34-1
ISBN-13: 978-87854-344

OM JENS L. ELLER UDEN MAD OG DRIKKE O.S.V.

Under anden Verdenskrig kom der mange Tilflyttere her til Sognet, det var Brunkulsgravningen, der var den Magnet, der fik de Fremmede til at bosætte sig i Brande og på Brandeegnen. Andre kom vel af ren og skær Eventyrlyst og mange tjente en god Dagløn i disse Aar. Om alt dette kan man læse andetsteds og det er just heller ikke det Sagen drejer sig om her. Da det ebbede ud rejste Hovedparten af Pionererne igen bort, spredtes saa at sige for alle Vinde, men nogle blev hængende, vel fordi de satte Pris paa Befolkningen og den særprægede Natur der hører Jyllands Indre til. Disse Mennesker fik lidt efter lidt andet Arbejde og blandt dem hæfter jeg mig her især ved den Person som jeg foreløbig vil kalde Jens L. Han lever fremdeles i bedste Velgaaende og bor et sted i Gejl bjerg, hvor der var store Forekomster af Brunkul og det endog Kul af prima Kvalitet. Jens L. kom fra Frederikshavn-kanten, altsaa Nordjyde og af Statur var han en stor og kraftig Kleppert, af et roligt og venligt Gemyt, men ellers ikke meget meddelsom. Jeg bemærkede ret hurtigt, at jeg aldrig har hørt ham bruge Bandeord eller hørt ham tale nedsættende om andre. Det tjener ham alt sammen til Ære. Som Tiden gik begyndte der at versere en Del ret morsomme Historier om Jens L. og min Interesse for at lære ham nærmere at kende blev vakt. Vi hilste jævnlig paa hinanden og saa kørte jeg ud til ham for at se hvordan han boede. Det er allerede Aar siden, Jens havde slaaet sig ned ved Kærballer-gaard og boede i en gammel udrangeret Jernbanevogn som diskret var anbragt i et tæt Pilekrat lige ved førnævnte Gaard, men næppe synlig fra Vejen. Stor og stærk var han af bygning som allerede noteret og med en veludviklet Sans

for Bordets Glæder - og det lagde han slet ikke Skjul paa, var endog nærmest stolt derover og de følgende Historier har da saa godt som alle en eller anden Relation hertil.

Engang havde Jens i en Avis set en Annonce med et for ham særlig tillokkende Indhold - nemlig for en fast Engangspris at spise alle de stegte Aal man kunne overkomme og denne Udfordring var netop noget for ham. Nu var der temmelig langt til paagældende Traktørsted, men det afskrækkede ikke ham, for han var en veltrænet Cyklist og vel ankommet til Maalet, var han snart i gang med den første Portion. Ingen vidste paa det Tidspunkt, hvilken farlig Gæst de havde faaet Besøg af. Da han havde tømt Tallerkenen fik han en ny Portion og lidt efter rykkede han for tredje og senere igen for fjerde Servering, men nu greb Værten ind og forlangte Betaling for det J.L. allerede havde sat til Livs. Men endnu havde Jens ikke tænkt sig at ;' Tiden var moden for Betaling, i Lommen havde ' han udklippet fra Avisen og det henviste han til. Han vidste godt, at det var ham, der for Øjeblikket havde Overtaget "juridisk set". Den efterhaanden mere og mere irriterede Hotelvært maatte bide i det sure Æble og lade Jens blive siddende hvor han sad indtil denne fandt Tiden inde til at afslutte Festmaaltidet. Vi kan vel gaa ud fra at Indehaveren af Aalestedet herefter har været mere forsigtig med at fremsætte Tilbudspris paa stegte Aal.

Som Regel stillede Jens L. dog sin Sult hjemme hos sig selv, og jeg har hørt lidt om hans forenkede Madlavningsmetoder. I en stor Spand eller Gryde blev Kartoffler eller Kaalrabistykker, Flæsk og andre gode Sager kogt under et, og saa havde han Proviant nogle Dage frem i Tiden. Engang saa jeg Jens stille sin Sult udenfor en Bagerforretning, ogsaa det skete paa en simpel Maade, idet han bed store Humpler ud af et helt Franskbrød.

Men ind imellem gik Jens altsaa ogsaa i "Byen". Han indfandt sig engang paa et af Byens Hoteller

og bestilte Middag til fire Personer. Den sædvanlige Ventetid blev ind imellem afbrudt af det velkendte Serveringstrick - saa blev Saltbøssen anbragt paa Dugen og 5-10 Minutter efter ankom en Peberbøsse o.s.v. o.s.v. alt sammen for at mildne Ventiden for den der kun tænker paa Madens Ankomst. Efter endnu nogen Tids Forløb hvor intet særligt var indtruffet spurgte Jens om Maden snart kom paa Bordet, men Serveringsdamen sagde: "Skal vi ikke lige vente til de andre kommer.", men Jens, hvis Taalmodighed nu snart var opbrugt svarede: "Der kommer ikke andre end mig." og saa kom Maden, det var vist Bøffer med Kartoffler og Sovs der var Dagens Ret, omgaaende paa Bordet. Personalet har nok undret sig en Smule over den lidt aparte Gæst, men det har givet ikke rørt den besindige Jens - det tog han ikke den mindste Notits af, det kan vi der kender ham gerne skrive under paa. En taaget og raakold Vinterdag var et Arbejdshold fra Kommunen ved at rydde op i noget Krat i Kvarteret hvor jeg selv bor og blandt Mændene var ogsaa Jens L.. Jeg havde lagt mærke til at der bag paa hans Cykels Bagagebærer altid var anbragt en stor grønmalet Trækasse med solide Beslag og spurgte ham nu hvorfor han altid kørte rundt med saa meget Værktøj - men om Forladelse, den var ikke til Værktøj, men til hans Mellemmadder naar han var paa Udearbejde. Paa hans mange og ofte lange Cykelture var det grønmalede "Spisekammer" ogsaa altid en vigtig Bestanddel. Engang kom to Mænd i Bil kørendeovre paa Fyn. De var paa Vej mod Brande, og fik da Øje paa en Cykel ved et stort Træ ikke langt fra Landevejen. Paa Cyklen var anbragt en grøn Kasse solidt anbragt paa dennes Bagagebærer. Den ene genkendte med det samme Jens L. s Køretøj, de gjorde holdt og ville have en Sludder med Manden, de var jo ogsaa selv fra Brande. Men Cyklens Ejerman var ingen Steder at se og saa fortsatte de mod Broen (Lillebæltbroen). Nu gik det saadan at den ene af Mændene nogen Tid efter traf Jens i Brande, og spurgte selvfølgelig om hvor han havde været henne den Dag de

gjorde holdt ved Cyklen. Da sagde Jens L.: "Jeg sad og sov oppe i Træet" og hvem andre end han kunne finde paa saadan noget! Naar Jens skulle paa Langfart benyttede han gerne Cyklen med den grønne Kasse, men han havde ogsaa et Par Knallerter og i sin Tid ejede han desuden en Harley-Davidson Motorcykel. Dette store Køretøj brugte han især paa de kortere Distancer - i det hele taget gjorde han ofte det modsatte af hvad andre ville gøre. En halvmørk Vinteraften var Jens paa Vej op ad Brandlund Bakke med sin Harley-D. - han var for hjemadgaaende (kørende) da han havde det Uheld at møde et Par Færdselsbetjente. Han blev standset, det var galt med Lyset paa Maskinen og der var nok ogsaa andre Mangler. Det endte med at han fik forelagt en Bøde, men til saadant havde Jens ikke tænkt at bruge sine Penge, hvorfor han afviste Tilbudet. "Saa maa De ind og afsone og det er jo noget kedeligt noget lige her før Jul", svarede Ordenens Haandhævere - men til deres Forbløffelse fandt Jens at det var en udmærket Løsning og han tilføjede "Jeg har ingen rigtig Steder at holde Jul i Aar og Kosten er jo god". For længst var Vand og Brød afløst af bedre Sager og det vidste han alt om. Jeg ved ikke hvad Slutresultatet blev, om han befandt sig i "Brummen" ved Juletid, men et er sikkert - hvis Politiet troede de kunne skræmme Jens L. fra Gejlbjerg, maatte de have misforstaaet noget.

En langt alvorligere Oplevelse kom Jens engang ud for paa den samme Vejstrækning. Han var Passager i en lille Personvogn, der var paa Slæb efter en Lastvogn. Under Transporten ned ad Bakken kom Personbilen af en eller anden Grund for langt ud til venstre, ud mod Kørebanens Midte, hvor den med et vældigt Brag blev torpederet af en modkørende Tankvogn. Den lille Personvogns Fører blev dræbt paa Stedet, mens Jens L. der jo sad paa hans højre Side slap helt uskadt. Kort efter den alvorlige Ulykke bemærkede nogle af de tilstedeværende at Jens løb rundt paa Ulykkestedet optaget af et eller andet. Da de henvendte sig til ham forklarede han at han ikke

kunne finde sin Shagpipe - kunne ikke forstaa hvor den var blevet af! Selv i disse oprivende Minutter glemte Jens ikke de smaa Tings Betydning.

En Dag kom han ind til Urmager Lange, det var ved Vintertide og han spurgte, om han kunne laane lidt Penge, for - tilføjede han - "Det er jo ikke til at komme i Jorden lige for Tiden". De to var gode Venner og Jens fik Pengene. Se, det med ikke at kunne komme i Jorden havde selvfølgelig en ganske bestemt Betydning - det erfarede jeg nylig gennem en Bekendt.

Baggrunden for den dunkle Talemaade var som følger. Da Jens en Dag kom hjem til sin Vogn havde en eller flere ubudne Gæster været paa Spil paa Bopælen og et og andet var forsvundet. For at sikre sig mod Gentagelser maatte der gøres noget effektivt - nye Gemmesteder maatte findes til de Værdier han laa inde med, og hvad var da bedre end at ty til Danmarks Undergrund. Altsaa greb han til den gamle Udvej, som vore Forfædre ogsaa benyttede sig af naar Tiderne blev usikre ved Fjenders Indfald i Landet - han gravede sine Ting ned under Grønsværen eller Lyngtæppet til bedre Tider oprandt. Ulempen var jo bare at Jens L. ikke saa nemt kunne komme ned til Værdierne hvis han kom i Bekneb - det gjaldt især ved Vintertid naar Frostens bandt Jorden og den Dag han var hos Urmageren har altsaa været en rigtig Vinterdag med Sne og Frost. Se, det var saa Forklaringen paa ovennævnte Talemaade.

Inden vi tager Afsked med Jens L. skal vi ogsaa lige udfinde hvad det forkortede Tilnavn L. staar for. Længe før han kørte rundt paa sin Harley-Davidson havde han en af de største Indian Motorcykler, en Indian Chief, som han havde købt

i Odense. Bag paa dette Uhyre sad engang en af hans Venner der skulle med til Gejlbjerg. Denne Køretur glemte Vennen ikke lige med det samme og det var ogsaa den eneste gang han prøvede for Jens kørte ud ad de daarlige Veje med en nærmest afsindig Fart. Selv har jeg altid holdt af disse røde Motorcykler. For Aar siden var jeg selv Ejer af en saadan, og ganske naturligt udsurgte jeg Jens om hvad han mente om sin egen Indian, om han var tilfreds med den og hvad man ellers kunne ønske sig af Oplysninger. Men Jens, der interesserede sig meget for de tohjulede havde flere Ting at indvende - blandt andet skete det at Motoren blev saa overophedet at han maatte holde stille for at den kunne afkøle lidt (jeg kom til at tænke paa Køreturen fra Brande til Gejlbjerg, som lige er nævnt) - og endelig kunne det tænkes at Jens sparede lidt for meget paa den vigtige Smøreolie. Men nu nok om disse tekniske Bemærkninger, og det der nu skal afsløres er hvad Bogstavet L. staar for. Ordet er ganske kort, kun tre Bogstaver, LYN - altsaa Jens Lyn og saa er der nok en Del, i hvert fald her paa Egnen, der kender Manden. Og saa slutter jeg disse Linier med at sige: "Jeg har for længst faaet Jens Lyns Tilladelse til at præsentere ham paa denne Maade."

Jens "Lyn" som 58 Aarig.

Lokalhistoriske-Serie

Ravnebannerets Pdf udgivelser:

Jens-Chr. Kjær: " I åben båd"

Udgivelse via Internet på

www.kjaersweb.dk

Forlaget Ravnebannerets Lokalhistoriske-Serie 4

ISBN-10: 87-87854-341

ISBN-13: 978-8787854-344